
NOTISER

Ditt dåliga bollsinne förklarar?

Är du en av dem som aldrig kunde ta lyra när du spelade brännboll? Eller blir lika förskräckt varje gång bollen swishar förbi dig när du möter en storservare i tennis? Forskare vid Trinity College i Dublin har i en studie (som i skrivande stund väntar på publicering) kanske kommit ett steg närmare en förklaring till det som i vardagligt tal kallas för "bollsinne".

Förmågan att uppfatta

snabba visuella förändringar varierar stort mellan olika djurarter, och – som ovan nämnda forskare konstaterat – även mellan olika individer av människosläktet. Färdigheten mäts genom att man visar ett blinkande ljus och vid en viss hastighet av blinkningar är de så snabba att blinkningarna uppfattas som ett fast sken. Är du ett djur som har nytta av en förmåga att kunna följa snabba föremål, uppnås denna tröskel vid en mycket högre frekvens än för andra djur. Som exempel

---

NOTISER

kan nämnas att pilgrimsfalkens tröskel ligger vid 130 blinkningar per sekund, medan människans maximala förmåga brukar anges till 60.

Forskarna på Trinity College testade 88 försökspersoner och upptäckte en stor variation mellan olika individer. Det genomsnittliga tröskelvärdet var 50 blinkningar per sekund, men förmågan varierade från 34 till 61.

Den rimliga slutsatsen borde vara att om du bestämmer dig för att ägna dig åt en bollsport bör du först kontrollera

ditt tröskelvärde. Har du ett lågt tröskelvärde kanske du är bäst lämpad att spela golf, där bollen ligger still när du slår den. Har du ett högt tröskelvärde skall du satsa på tennis, eller kanske bli målvakt.

Clinton S. Haarlem, Redmond G. O'Connell, Kevin J. Mitchell, Andrew L. Jackson

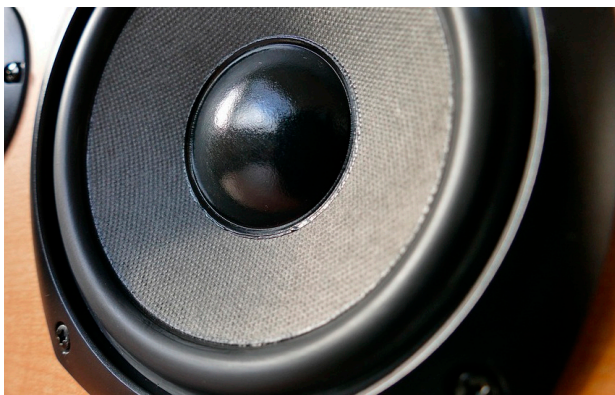
The speed of sight: individual variation in critical flicker fusion thresholds,

*bioRxiv, DOI:
10.1101/2023.11.15.567175*

DK

NOTISER

Årets folkbildare 2022 får 40 museer att rocka

Mellan den 4:e och 19:e november 2023 genomfördes ett internationellt projekt med 140 museer i 30 olika länder av bandet Sabaton, Årets folkbildare 2022. Under namnet "History Rocks" ordnade de deltagande museerna olika event som marknadsfördes av bandet för att hjälpa museerna att nå ut till en ny publik av hårdrockfans. Museerna visade utan egen kostnad filmen *The War To End All Wars – The Movie*, en animerad film om första världskriget producerad av Sabaton utifrån bandets

musik. Då samtliga deltagande museer var intresserade av att delta i liknande framtida projekt, är det rimligt att anta att de såg en ökning av antalet besökare.

Pär Sundström, basist och manager för bandet, låter hälsa att det är svårt att veta hur titeln "Årets folkbildare" fungerat internationellt, men att det antagligen hjälpt till i marknadsföringen av projektet, även om sådant är svårt att veta säkert.

Our "History Rocks" charity project for museums was a success! www.sabaton.net

PJR

NOTISER

Pyramid troligen inte skapad av människor

Enligt ett rafflande reportage från History Channel så ska det snarare vara förhistoriska utomjordningar som ... Skämt åsido. I en publicerad studie i *Archaeological Prospection* påstods att en urgammal "pyramid" i Indonesien, Gunung Padang, inte kan ha formats naturligt; den ska istället vara den äldsta människoskapade strukturen vi känner till, med upp till 25 000 år på nacken.

Andra arkeologer är dock skeptiska; om påståendet vore sant skulle allt vi hittills vet om människans utveckling

behöva skrivas om. Av allt att döma bygger studien på legitima data, men utifrån den har omotiverat vilda slutsatser dragits. Den "onaturliga" formen på förhöjningen beror troligen på slumpen. Som arkeologen Flint Dibble från Cardiff University, Storbritannien uttryckte det: "Material som rullar nerför en kulle kommer generellt att orientera sig självt."

James Felton, IFL Science, "The 25 000 Year Old 'Pyramid' in Indonesia Was Likely Not Made by Humans", 29 november 2023

LK

NOTISER

Fint pris för fin studie

I senaste numret av *Folkvett* under rubriken "Kunde vi ha fått fler att vaccinera sig mot covid-19 – och snabbare?" redogjorde Mattias Öhman för en studie som han och några kollegor gjort om kognitiv förmåga och vaccinationsgrad. Den studien har nu tilldelats Swedbanks Myrdalpris som ges till årets bästa artikel i Nationalekonomiska Föreningens tidskrift *Ekonomisk Debatt*. I motiveringen kan man läsa: "Artikeln är

välskriven med en tydlig linje och klar struktur och ger en tydlig beskrivning av data, metodval och resultat. Artikeln har viktiga policyimplikationer och bidrar på flera sätt till en informerad och nyanserad debatt."

Gratulationer till Mikael Elinder, Oscar Erixson och Mattias Öhman, Uppsala universitet.

Swedbank, pressmeddelande, 17 januari 2024

PJR

NOTISER

Föribesedd nummermedverkande

I vår obligatoriska förteckning av medverkande skribenter föll tyvärr Dan Larhammar bort i Folkvett 2023 3-4. Vi ber självklart professor Larhammar om ursäkt för denna fadäs.

En freudiansk tolkning av misstaget skulle kunna vara en omedvetet aggressiv och oïdipal önskan att utplåna en av VoF:s fadersgestalter. Men eftersom vi är skeptiker och ogärna grundar oss i pseudo-

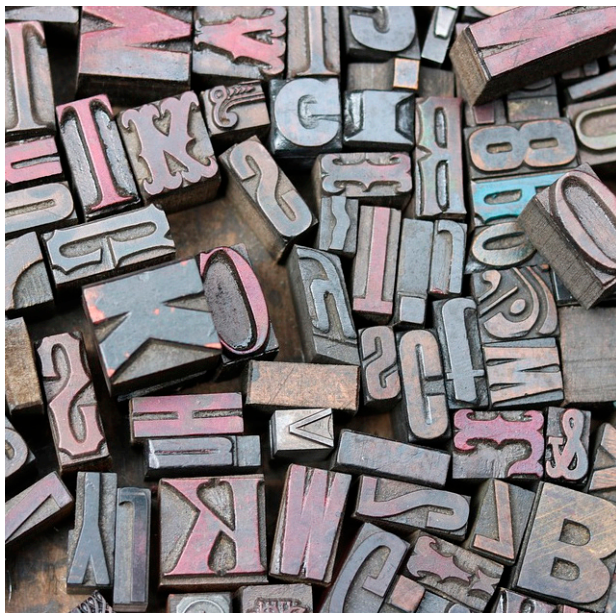
vetenskap, är en rimligare tolkning av neglektet hög stress vid sammanställandet av det digra dubbelnumret. Lugnande intag av vin och folköl hos vissa redaktionsmedlemmar kan också ha varit en bidragande faktor.

DK

NOTISER

Tryckfelsniss i *Folkvett* 2023:3-4

Folkvettredaktionen vill utfärda en rättelse av rubriken till Thomas Roths artikel i föregående nummer. Artikeln ska heta "Nytt vin i gamla läglar" och inget annat; en *lägel* är en påse av skinn avsedd för att förvara och dricka vin

ur. Artikeln gick dessvärre i tryck med ordet "lägrar" i rubriken, vilket kan ses som en felskrivning passande numrets Freudkritiska tema.

LK